

ESG-beleid Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM

Visie

Het Pensioenfonds Vliegend Personeel KLM stelt zich ten doel het efficiënt en effectief uitvoeren van de pensioenregeling die is overeengekomen tussen de partijen in het arbeidsvoorwaardelijk overleg. De ambitie is om de pensioenen zoveel mogelijk welvaartsvast te maken. Als onderdeel van de doelstelling dient het beleggingsbeleid een optimale bijdrage te leveren aan de realisatie van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen.

Het fonds heeft de visie dat de wereldeconomie wordt geconfronteerd met grote ecologische, sociale, bestuurlijke en economische uitdagingen, variërend van klimaatverandering en inkomens- en welvaartsongelijkheid tot corruptie en enorme staatsschulden. Deze uitdagingen raken op dit moment de beleggingsmarkten al direct en indirect. Ook op lange termijn hebben zij verstrekende gevolgen op de wereldeconomie. Daarom integreert het fonds environmental, social en governance factoren (“ESG”) in het beleggingsbeleid, zolang dit het behalen van de lange-termijn doelstelling niet schaadt.

Zo kunnen enerzijds beleggingsrisico’s beter en sneller worden onderkend en waar mogelijk worden gemitigeerd of vermeden. Anderzijds is het fonds dan goed gepositioneerd om nieuwe kansen te kunnen omzetten in beleggingsresultaten. Daarnaast kan het integreren van ESG een positief effect hebben op de reputatie.

Uitgangspunt hierbij is het investment belief:

“Het fonds integreert environmental, social en governance factoren (“ESG”) in het beleggingsbeleid, zolang dit het behalen van de langetermijn doelstelling niet schaadt. Het bestuur hecht aan goede governance, waarbij environmental en social factoren een grote rol spelen.”

Het beleid heeft betrekking op de hele portefeuille, waarbij per vermogenscategorie de best passende uitwerking wordt gekozen.

Doel

Het pensioenfonds hecht belang aan environmental, social en governance factoren (“ESG”) in het beleggingsbeleid, en voert dit uit zolang dit het behalen van de langetermijndoelstelling niet schaadt.

Hierbij zijn de volgende doelen van belang:

- Het behalen van de langetermijndoelstelling van het pensioenfonds waarbij rendement belangrijk is maar niet het enige criterium hoeft te zijn.
- Wij streven via onze beleggingen naar langetermijnwaardecreatie van ondernemingen. Dit sluit goed aan bij het langetermijn karakter van de verplichtingen van het pensioenfonds.

Voorwaarde hierbij is de bescherming van de reputatie en de geloofwaardigheid van het pensioenfonds bij deelnemers en extern.

Leidende principes

Het pensioenfonds hanteert de volgende standaarden, principes en guidelines om invulling te geven aan haar ESG-beleid:

- UN Global Compact
- UN Principles for Responsible Investment (PRI)
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPR)
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OESO-richtlijnen)
- International Corporate Governance Network (ICGN) Global Stewardship Principles en Global Governance Principles
- Lokale best-practices richtlijnen en codes zoals de Nederlandse Stewardship Code

Thema's

Het bestuur van het pensioenfonds heeft ervoor gekozen om verder onderzoek te doen naar de inzetbaarheid en relevantie van de hieronder genoemde en andere relevante thema's en de daarmee samenhangende Sustainable Developments Goals die door de Verenigde Naties zijn opgesteld als speerpunten om ESG-risico's en - kansen te signaleren:

Klimaat

- Klimaat en schone energie (SDG 13 en 7)

Economie, productie en consumptie

- Waardig werk en economische groei (SDG 8)
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)
- Industrialisatie, innovatie en infrastructuur (SDG 9)

Sociaal

- Kwaliteitsonderwijs (SDG 4)

Deze SDG's zijn geselecteerd voorlopig geselecteerd als mogelijke richting door raadpleging van de achterban middels een deelnemersonderzoek en een vrijblijvende workshop met bestuurders van het pensioenfonds.

Betrokken aandeelhouderschap

Het pensioenfonds is direct of indirect aandeelhouder van ca. 3.500 bedrijven wereldwijd. Als mede-eigenaar heeft het fonds invloed op het handelen van deze bedrijven. Het pensioenfonds geeft invulling aan betrokken aandeelhouderschap door:

- te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen;
- de dialoog aan te gaan met bedrijven (engagement);
- transparant te zijn over beleggingen en betrokkenheidsactiviteiten; en
- toe te treden tot samenwerkingsverbanden zoals de PRI (Principles for Responsible Investment) en het IMVB-convenant.

Het pensioenfonds voert de hiervoor genoemde activiteiten niet uit met betrekking tot Air France KLM en dochterondernemingen, om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen.

Class actions

Namens het pensioenfonds wordt waar mogelijk aangesloten bij class actions, gezamenlijke rechtszaken tegen een onderneming door een groep gedupeerden. Hiervoor kan samenwerking worden gezocht met leden van de PRI, ondertekenaars van het IMVB convenant of andere beleggerscollectieven.

Uitsluitingen

Het pensioenfonds sluit bepaalde beleggingen uit. Het gaat om:

1. Beleggingen in bedrijven, die:
  - a. Herhaaldelijk en in ernstige mate de principes van de UN Global Compact¹ schenden.
  - b. Betrokken zijn bij de productie van en/of handel in producten die bij normaal gebruik leiden tot overlijden of persoonlijke schade – ook bij anderen, én die geen enkele bereidheid hebben (getoond) om dit bespreekbaar te maken ('it kills and harms and engagement has proven to be ineffective'), zoals tabak.
  - c. Bedrijven die betrokken zijn bij controversiële wapens. Hierbij zijn producenten van nucleaire wapens uitgezonderd indien die gevestigd zijn in een land waarbij dit geoorloofd is conform het non-proliferatieverdrag.

Het uitsluiten van beleggingen in bedrijven betreft zowel de aandelen als de obligaties van deze ondernemingen.

2. Beleggingen in staatsleningen van overheden, die herhaaldelijk en in ernstige mate verantwoordelijk zijn voor (het toelaten van) schendingen van mensenrechten (inclusief arbeidsrechten), aantasting van het milieu en/of corruptieve handelingen.

Het uitsluiten betreft leningen van centrale én lokale overheden.

Beleggingsstrategie

ESG is geïntegreerd in de beleggingsstrategie:

- een ESG-vragenlijst wordt gebruikt voor de selectie van externe vermogensbeheerders;
- externe vermogensbeheerders (beheer liquide beleggingen) moeten ondertekenaar zijn van de PRI;
- externe vermogensbeheerders moeten de uitsluitingslijsten van het fonds overnemen en hanteren; en
- het fonds hecht veel waarde aan open communicatie en duidelijke rapportage en ziet dit als onderdeel van het bereiken van de lange-termijndoelstellingen.

ESG-due diligence

Het pensioenfonds onderschrijft de ESG-due diligence stappen conform de OESO-richtlijnen:

- identificeer en analyseer (potentiële) negatieve impact van ondernemingen in de portefeuille op samenleving en milieu;
- voorkom en verminder (potentiële) negatieve impact gebruikmakend van invloed;
- monitor de implementatie en resultaten; en
- communiceer over de aanpak en resultaten.

---

¹ UN Global Compact Principles

Human Rights

Principle 1: Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights; and
Principle 2: make sure that they are not complicit in human rights abuses.

Labour

Principle 3: Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining;

Principle 4: the elimination of all forms of forced and compulsory labour;

Principle 5: the effective abolition of child labour; and

Principle 6: the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

Environment

Principle 7: Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges;

Principle 8: undertake initiatives to promote greater environmental responsibility; and

Principle 9: encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.

Anti-Corruption

Principle 10: Businesses should work against corruption in all its forms, including extortion and bribery.